

Potenciál PPP obsiahnutý v školstve - pozoruhodný, no nevyužitý

Author: Michal Považan | Published: 29.07.2010

Dnes stoja orgány územnej samosprávy nielen pred problémom koncepčným - ako ďalej so školami, ktorých sú zriaďovateľmi, ale aj pred otázkou ako dosiahnuť kvalitné prostredie pre vzdelávanie detí. Zodpovedať ju v čase krízy nie je vôbec jednoduché.

Príkladom Offenbach v nemeckom Hessensku

Na Slovensku máme tisíce základných a stredných škôl v zriaďovacej pôsobnosti obcí, miest a vyšších územných celkov. Mnohé boli postavené v období socializmu, teda pred viac ako dvadsiatimi rokmi, a dnes už nie celkom vyhovujú potrebám moderného školského zariadenia. Za uplynulé desaťročia sa do týchto budov investovalo iba minimum nevyhnutné na ich udržanie v chode. Počas tejto časovej periódy sa takto naakumuloval investičný dlh, ktorý ešte prehĺbil neustály technologický postup vpred.

Ako jedno z možných riešení predstavíme prípad okresu Offenbach v nemeckom Hessensku, ktorý má ambiciózny plán stať sa centrom kvalitného vzdelávania v tejto spolkovej krajine, nastaviť štandardy kvality, a posilniť tak znalostnú spoločnosť v Nemecku. Predstavitelia verejnej správy po zedefinovaní cieľa stáli pred otázkou ako dosiahnuť s obmedzenými zdrojmi a tiež know-how vo výstavbe a údržbe budov tento náročný cieľ v relatívne krátkom čase. Okres Offenbach v tom období spravoval asi 234 školských budov na 95 miestach s 23 000 študentmi. Riešením tohto problému bolo vytvorenie verejno-súkromného partnerstva s koncernom Hochtief.

Partnerstvo rekonštrukcie urýchlilo a zlacnilo

Pri PPP pomáha súkromná spoločnosť verejnému sektoru plniť jeho záväzky v poskytovaní verejných služieb a výstavbe infraštruktúry. Je potrebné si uvedomiť, že ide o dlhodobý kontrakt pozostávajúci nielen z výstavby alebo rekonštrukcie infraštruktúry, ale aj z jej spravovania a údržby počas 15 rokov (2004 - 2019). Projekt zahŕňa rekonštrukciu objektov, ich údržbu na ďalších 15 rokov a financovanie. Stavebné práce prebiehali počas plnej prevádzky budov, a teda bolo nevyhnutné rýchlosť prestavieb prispôbiť výučbe a čo najlepšie využiť obdobie školských prázdnin.

Okres Offenbach vo svojej štúdii predpokladal celkové výdavky na rekonštrukciu a údržbu budov v danom rozsahu od roku 2004 do 2019 vo výške 459 miliónov €. Vďaka skúsenostiam súkromného partnera je

celková koncesná zmluva uzavretá len na 370 miliónov €, čo predstavuje úsporu vo výške 89 miliónov €. Ďalším nezanedbateľným pozitívom tohto partnerstva je rýchlosť a komplexnosť rekonštrukcie škôl. Okres by si nikdy nemohol dovoliť rekonštrukciu všetkých budov naraz a zákonite by dochádzalo k zaostávaniu škôl, ktoré obnovou ešte neprešli. Súkromný partner zabezpečil financovanie tak, aby celá rekonštrukcia prebehla v rozpätí piatich rokov, čo je o päť rokov skôr ako predpokladal okres Offenbach.

Prínosom koncepcia udržateľnej prevádzky

Tento projekt nabúral predstavu, že PPP škodí malým a stredným regionálnym podnikom. Práce od začiatku projektu doteraz predstavovali 68 miliónov €, z toho 72 % zostalo v okrese. V rámci presunu činností prevzal koncesionár všetkých technických zamestnancov škôl a uzavrel s odbormi kolektívnu dohodu.

Prínosom spolupráce verejného a súkromného sektora je takisto koncepcia udržateľnej prevádzky s moderným technologickým vybavením, ktoré je v prevádzke iba vtedy, keď je to potrebné:

- v roku 2009 bola spotreba energií o 33 % nižšia ako v roku 2004,
- spotreba vody v rokoch 2004 až 2009 klesla o 27 %,
- emisie CO₂ boli v sledovanom období o 28,8 % nižšie.

Jedným z dôležitých aspektov tohto projektu je, že okres Offenbach si ponecháva všetky budovy vo svojom vlastníctve a koncesionár sa stará o údržbu počas 15 rokov. Okres Offenbach za to platí fixný mesačný poplatok za dostupnosť, čo mu umožňuje plánovať si presne rozpočet na školstvo na ďalších 15 rokov dopredu bez nevyhnutnosti vytvárať rezervy na nepredvídané havarijné situácie, ktorých náklady hradí koncesionár.

Vďaka výhodám, ktoré sme tu načrtli, PPP projekty v školstve výdatne využívajú subjekty verejnej správy na regionálnej úrovni v Nemecku. Pre slovenské školstvo sú PPP projekty zaujímavou príležitosťou a súčasne nástrojom, s ktorého pomocou môže ušetriť významné finančné prostriedky, zrekonštruovať svoje školské budovy v relatívne krátkom čase, zabezpečiť kvalitnú a rýchlu údržbu a v konečnom dôsledku poskytovať nasledujúcim generáciám kvalitné výučbové prostredie.

Ilustračné foto - archív autora

Autor je výkonným riaditeľom Asociácie PPP.

29.07.2010 08:00, Michal Považan